

BERICHTEN

Verenigingsverslagen
en mededelingenNederlandse Vereniging van
Homeopathische Tandartsen

Samenstelling nieuw bestuur

Het verenigingsblad *Bulletin* (jaargang 6, nr. 1, 1992) maakt melding van het feit dat J. Hoogeveen het voorzitterschap van de *Nederlandse Vereniging van Homeopathische Tandartsen* per februari 1992 heeft overgenomen van F. J. M. Neelissen, die sedert de oprichting van deze vereniging voorzitter is geweest. Het bestuur is thans als volgt samengesteld:

J. Hoogeveen – voorzitter; Mevr. G. E. I. Olman-Hartog – secretaris. De Baronie 7, 2904 XA Cappelle aan de IJssel, tel. 010-451 65 88; A. J. M. Heintzberger – penningmeester; J. D. Meerling – lid; P. J. L. de Beukelaar – lid.

F. J. M. Neelissen is de nieuwe hoofdredacteur van het *Bulletin* geworden.

Binnenland

Koninklijke Nederlandse Akademie
van WetenschappenBenoeming
Prof. Dr. F. P. G. M. van der Linden

De *Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen* (KNAW) heeft Prof. Dr. F.P.G.M. van der Linden, sinds 1962 hoogleraar in de Orthodontie aan de Katholieke Universiteit te Nijmegen, als één van de vijf nieuwe leden in de afdeling Natuurkunde benoemd.

De in 1816 opgerichte KNAW – die in totaal 200 vooraanstaande geleerden, afkomstig uit alle terreinen van de Nederlandse wetenschapsbeoefening, als leden telt – is een extern adviesorgaan van de regering, bevordert de (inter)nationale samenwerking op wetenschappelijk gebied en is koepelorganisatie voor onderzoek. Ze bestaat uit de afdeling Natuurkunde, die ten hoogste 110 leden telt, en de afdeling Letterkunde met 90 leden. Daarnaast hebben beide afdelingen maximaal 50 buitenlandse en 60 corresponderende leden.

De afdeling Natuurkunde is onderverdeeld in acht secties. Eén daarvan is de sectie Geneeskunde met ten hoogste 21 gewone leden. Thans is, met de benoeming van Prof. Van der Linden, ook de tandheelkunde van deze sectie deel gaan uitmaken. Zijn benoeming zal binnenkort bij Koninklijk Besluit worden bekrachtigd.

Ziekenfondsraad

Toekenning subsidie

Naar aanleiding van het eerste kwalitatieve evaluatie-onderzoek van de vakgroep Mondziekten, Kaakchirurgie en Bijzondere Tandheelkunde van de rijksuniversiteit te Utrecht – in 1991 steekproefsgewijs uitgevoerd bij 157 patiënten – naar de resultaten van de verstrekking van implantaten aan ziekenfondsverzekerden, heeft de Ziekenfondsraad voor de laatste fase van het onderzoek aan de vakgroep voor 1992 een subsidie toegekend van maximaal f 217.000,—.

Opleiding tot Mondhygiënist

Verlenging met één jaar

Op 7 april 1992 heeft de staatssecretaris van WVC besloten de opleiding tot mondhygiënist, met ingang van 1 september 1992, met één jaar te verlengen, zodat er dan sprake zal zijn van een driejarige opleiding. Aanleiding tot dit besluit zijn de huidige te zware studiebelasting en het ontbreken van noodzakelijke stages. Het takenpakket van de mondhygiënist wordt echter niet uitgebreid.

Bovendien heeft de staatssecretaris toestemming gegeven om de capaciteit van de gezamenlijke opleidingen met in totaal 24 plaatsen uit te breiden, hetgeen betekent dat in september a.s. 144 eerstejaars aan een driejarige opleiding tot mondhygiënist kunnen beginnen.

Koninklijke onderscheiding

F. D. van Steenberg

Ter gelegenheid van de verjaardag van Hare Majesteit de Koningin is bij koninklijk besluit collega F. D. van Steenberg, werkzaam in het Antony van Leeuwenhoekziekenhuis in Amsterdam en woonachtig te Naarden, benoemd tot officier in de Orde van Oranje-Nassau.

Aantal studenten studiejaar 1991/92

Het aantal ingeschreven studenten Tandheelkunde in het studiejaar 1991/92 bedroeg (teldatum 1 december 1991) in totaal 788 (1990/92: 819). Dit aantal is te verdelen in 444 mannen (v.j. 500) en 344 vrouwen (v.j. 319). Het aantal van 788 ingeschrevenen is als volgt uit te splitsen: 662 studenten toegelaten tot de studie tandheelkunde (waaronder 139 eerstejaars) en 126 toegelaten tot de opleiding tot tandarts.

(Bron: Mededelingen van het Centraal Bureau voor de Statistiek no. 7917 en no. 7920, d.d. februari 1992.)

Tweede kamer der Staten Generaal

Verslag van een schriftelijk overleg

Vastgesteld 7 mei 1992

In de vaste Commissie voor Onderwijs en Wetenschappen heeft de brief van de minister van Onderwijs en Wetenschappen inzake het ontwerp-besluit houdende vaststelling van het aantal inschrijvingen van studenten in de studierichting der tandheelkunde voor het studiejaar 1992-1993 (Kamerstuk 22 300 VIII, nr. 66) de fracties van PvdA en VVD aanleiding gegeven tot het stellen van een aantal vragen aan de regering. Deze vragen zijn door de regering bij brief van 28 april 1992 beantwoord. De commissie heeft de eer van het aldus gevoerde overleg als volgt verslag te doen.

De voorzitter van de commissie,
Van Leijenhorst

De wnd. griffier van de commissie,
Pe

1 *Kan een overzicht worden gegeven van de totale opleidingscapaciteit tandheelkunde vanaf 1980?*

De totale opleidingscapaciteit tandheelkunde aan Nederlandse universiteiten vanaf 1980 is als volgt geweest:

- 1980: 2681 studenten
- 1983: 2572 studenten
- 1985: 1190 studenten
- 1987: 1205 studenten
- 1988: 842 studenten
- 1989: 658 studenten
- 1990: 610 studenten

Hierbij moet worden aangetekend dat sinds het studiejaar 1987-1988 een numerus fixus voor de instroom van eerstejaarsstudenten is gehanteerd. Vóór die tijd was er een flexibele capaciteit op basis van het aantal ingeschreven studenten, daarna is de capaciteit steeds per jaar vastgesteld op basis van gegevens van de arbeidsmarkt.

Op basis van deze numerus fixus werd de instroom de afgelopen jaren als volgt bepaald:

- 1987-1988: 120 plaatsen waarvan 90 in Amsterdam en 30 in Nijmegen;
- 1988-1989: 120 plaatsen waarvan 90 in Amsterdam en 30 in Nijmegen;
- 1989-1990: 120 plaatsen waarvan 90 in Amsterdam en 30 in Nijmegen;
- 1990-1991: 150 plaatsen waarvan 105 in Amsterdam en 45 in Nijmegen;
- 1991-1992: 150 plaatsen waarvan 105 in Amsterdam en 45 in Nijmegen;
- 1992-1993: 180 plaatsen waarvan 120 in Amsterdam en 60 in Nijmegen.

- 2 *Kan worden aangegeven welke adviezen de regering omtrent de vast te stellen opleidingscapaciteit ontvangen heeft?*

De minister van Onderwijs en Wetenschappen heeft geen adviezen gekregen omtrent de totale opleidingscapaciteit, wel heeft de minister van Onderwijs en Wetenschappen adviezen ontvangen omtrent het vaststellen van de instroom van het aantal eerstejaarsstudenten tandheelkunde. Deze adviezen kwamen van de Onderwijsraad en van het college van bestuur van de Vrije Universiteit te Amsterdam, mede namens de colleges van bestuur van de Universiteit van Amsterdam en de Katholieke Universiteit Nijmegen. Daarnaast ontving de regering brieven van de Nederlandse Maatschappij tot bevordering der Tandheelkunde, de Rijksuniversiteit Groningen en de Gedeputeerde Staten der Provincie Groningen.

- 3 *Heeft de regering een advies ontvangen om de faculteit tandheelkunde van de Rijksuniversiteit Groningen te reactiveren? Wat is het oordeel van de regering over dit advies?*

De minister van Onderwijs en Wetenschappen heeft geen adviezen ontvangen omtrent de reactivering van de faculteit tandheelkunde van de Rijksuniversiteit van Groningen. De minister van Onderwijs en Wetenschappen heeft daarover in het verleden wel een brief ontvangen van het college van bestuur van de Rijksuniversiteit Groningen en recentelijk brieven van de Nederlandse Maatschappij tot bevordering der Tandheelkunde, opnieuw de Rijksuniversiteit Groningen en de Gedeputeerde Staten der Provincie Groningen. Aan deze brieven werd reeds gerefereerd bij het antwoord op vraag 2.

De minister van Onderwijs en Wetenschappen heeft hierop geantwoord, dat het overheidsbeleid sinds enige jaren in de eerste plaats gericht is op uitbreiding c.q. benutting van de bestaande capaciteit in Amsterdam en Nijmegen. Tegen deze achtergrond is heropening van de tandheelkundige faculteit te Groningen niet noodzakelijk en derhalve niet aan de orde. Dit standpunt heeft de minister van Onderwijs en Wetenschappen ook uitgedragen in zijn brief van 29 mei 1990 aan het college van bestuur van de Rijksuniversiteit te Groningen als antwoord op het verzoek de tandheelkundige faculteit te Groningen te heropenen. Ook in zijn antwoorden op de drie bovengenoemde recente brieven is dit standpunt naar voren gebracht (zie verder het antwoord op vraag 4).

- 4 *Hoe beziet de regering de toekomstige opleidingscapaciteit tandheelkunde in Nederland? Dreigt er over enige jaren een tekort aan tandartsen?*

De toekomstige opleidingscapaciteit tandheelkunde is een punt van zorg van de regering. Het ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur is verantwoordelijk voor de advisering

ter zake op basis van geactualiseerde cijfers (zie het verslag van het mondeling overleg over de beroepskrachtenplanning 1991 d.d. 13 maart 1992, kamerstukken II, 1991-1992, 22 097 nr. 7). Mede op basis van deze cijfers kan door de minister van Onderwijs en Wetenschappen de opleidingscapaciteit worden vastgesteld. Het ministerie van WVC kampt echter momenteel met een groot aantal onzekerheden, zoals de uitwerking van de wijziging van het stelsel van ziektekostenverzekering, i.c. de samenstelling van het basispakket. Deze samenstelling kan mogelijk van invloed zijn op de vraag naar tandheelkundige zorg en ook op de mogelijkheden van substitutie binnen de zorg door de diverse tandheelkundige zorgverleners. Daarnaast is de internationalisering van de arbeidsmarkt een factor van onzekerheid. Het rapport van de Stuurgroep Toekomstscenario's Gezondheidszorg, dat in september van dit jaar gereed zal komen, kan een belangrijke rol spelen in het debat en de besluitvorming omtrent de beroepskrachtenplanning en de daarmee samenhangende opleidingscapaciteit.

De regering merkt tevens op, dat indien er onverhoopt een tekort aan tandartsen zou dreigen te ontstaan de regering dit probleem zal bezien in het licht van het totale aanbod aan zorg op tandheelkundig gebied.

- 5 *Kan nader worden uitgelegd waarom de instellingen niet in staat zijn 200 eerstejaarsstudenten op te leiden? Welke gevolgen heeft dit voor het beleid? Zijn de instellingen in 1993 wel in staat om 200 eerstejaarsstudenten op te leiden?*

In hun gezamenlijke brief d.d. 30 januari 1992 en een tweede gezamenlijke brief d.d. 17 februari 1992 hebben de colleges van bestuur van de Vrije Universiteit te Amsterdam en de Universiteit van Amsterdam aangegeven, dat ACTA (het tandheelkundig samenwerkingsverband) de intentie heeft de instroom te verhogen van 120 naar 140 plaatsen (zodat het totaal voor Nederland op 200 komt), maar dat daarvoor betere randvoorwaarden voor de patiëntenzorg c.q. randvoorwaarden voor de instroom van patiënten naar de universitaire kliniek nodig zijn.

Dit is onder meer het gevolg van het feit dat universitaire tandheelkundige klinieken geen contracten afsluiten met ziekenfondsen. Daardoor is, in tegenstelling tot tien jaar geleden, het gebruikmaken van de universitaire tandheelkundige kliniek voor 'gewone' patiënten, die alleen routinebehandelingen nodig hebben, minder aantrekkelijk. Het tekort aan tandartsen behoort namelijk tot het verleden en de verstrekkingen uit het ziekenfondspakket zijn toegenomen. De voordelen die de kliniek voorheen bood voor deze 'gewone' patiënten zijn hierdoor verminderd. Toch zijn juist deze 'gewone' patiënten van belang voor de opleiding. Als 'last resort' blijft de kliniek uiteraard haar concurrentiepositie ten opzichte van andere tandheelkundige zorgverleners behouden.

- 6 *Hebben de huidige opleidingsplaatsen (ACTA - [Amsterdam] en Nijmegen) nog ruimte om hun opleidingscapaciteit uit te breiden? Is het waar dat ACTA nu al hinder ondervindt van een stagnerend aanbod van patiënten?*

a. Er is ruimte om in de toekomst de opleidingscapaciteit in Amsterdam uit te breiden. Een uitbreiding is (gezien de gezamenlijke brief van de colleges van bestuur van de Universiteit van Amsterdam en de Vrije Universiteit te Amsterdam van 30 januari 1992 aan de minister van Onderwijs en Wetenschappen en de recente informatie van de voorzitter van het college van bestuur van de Universiteit van Amsterdam, de voorzitter van het college van bestuur van de Vrije Universiteit te Amsterdam en de voorzitter van het bestuur van ACTA) op niet al te lange termijn te realiseren. Bovendien is uit de recente informatie gebleken dat uitbreiding tot 140 optimaal zou zijn. Gezien de capaciteit van het gebouw en staf is uitbreiding tot 150 in principe mogelijk, maar daarbij zouden enige bouwkundige aanpassingen nodig zijn. Bovendien werd gewezen op de ontwikkelingen die zich hebben voorgedaan met betrekking tot het patiënten-aanbod, zoals beschreven in het antwoord op vraag 5.

In Nijmegen is uitbreiding tot 60 plaatsen geen probleem, uitbreiding tot 90 plaatsen behoort in principe tot de mogelijkheden. Ook hier gelden dezelfde problemen met betrekking tot het patiënten-aanbod.

b. Er is volgens de twee, reeds bovengenoemde, gezamenlijke brieven van de colleges van bestuur van de Universiteit van Amsterdam en de Vrije Universiteit te Amsterdam inderdaad sprake van een stagnerend patiënten-aanbod in Amsterdam.

- 7 *Ziet de regering het als een voordeel dat, ingeval de faculteit tandheelkunde van de Rijksuniversiteit Groningen zou worden heropend, deze tevens een opleiding tot mondhygiënist zou kunnen verzorgen; onderkent de regering dit voordeel? Deelt de regering de zienswijze dat de regionale spreiding van de mondhygiënistopleiding hierin moet worden meegewogen?*

Conform het antwoord op vraag 3 stel ik hier nogmaals dat het heropenen van de faculteit tandheelkunde in Groningen momenteel niet aan de orde is. Mocht dit ooit wel aan de orde komen dan is het op zichzelf zinvol te laten meewegen dat in Groningen desgewenst een opleiding tot mondhygiënist verzorgd kan worden en dat dit de regionale spreiding van deze opleiding ten goede zou komen. Het kan echter nimmer het doorslaggevende argument zijn om tot heropening van de faculteit tandheelkunde in Groningen over te gaan. Overigens heeft de staatssecretaris van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur onlangs besloten dat het op dit moment niet opportuun is over te gaan tot het inrichten van een opleiding tot mondhygiënist in Groningen.

8 *Waarom is in dezen het in de brief van de staatssecretaris van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur van 18 maart 1992 over aantallen toe te laten eerstejaarsstudenten tot de (para-)medische opleidingen (kamerstuk 22 097, nr. 6) neergelegde advies niet opgevolgd? Welke gevolgen heeft dit voor de arbeidsmarkt in de toekomst?*

In het antwoord op het in vraag 4 genoemde kamerstuk geeft de staatssecretaris van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur aan dat hij de minister van Onderwijs en Wetenschappen heeft geadviseerd om 200 eerstejaarsstudenten tandheelkunde toe te laten voor het studiejaar 1992-1993. De minister van Onderwijs en Wetenschappen heeft in eerste instantie dit advies overgenomen en het ter beoordeling aan de colleges van bestuur van de betrokken instellingen voor wetenschappelijk onderwijs en aan de Onderwijsraad voorgelegd. Uit deze adviesronde is gebleken dat de instellingen problemen zouden krijgen als zij een dergelijk aantal reeds in het studiejaar 1992-1993 zouden opleiden. Op basis van deze antwoorden op zijn adviesaanvraag heeft de minister van Onderwijs en Wetenschappen zijn oorspronkelijke voornemen bijgesteld en uiteindelijk de numerus fixus voor het studiejaar 1992-1993 vastgesteld op 180 eerstejaarsstudenten tandheelkunde (zie ook de antwoorden op vraag 4, 5 en 6).

In bovengenoemd kamerstuk geeft de staatssecretaris van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, na gewag te hebben gemaakt van de kennelijke onmogelijkheid om de instroomcapaciteit op 200 studenten te stellen, aan dat hij zich nader zal bezinnen op de resultaten van het scenario-project 'Tandheelkundige zorg' van de Stuurgroep Toekomstscenario's Gezondheidszorg. Het resultaat van deze bezinning kan een basis zijn voor het advies van de staatssecretaris van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur aan de minister van Onderwijs en Wetenschappen omtrent de vaststelling van de numerus fixus voor het studiejaar 1993-1994.

9 *Kan worden aangegeven hoeveel Nederlanders in het buitenland worden opgeleid in studierichtingen, waarvoor in ons land een beperking van de opleidingscapaciteit geldt c.q. wordt voorgesteld?*

Neen, het ministerie van Onderwijs en Wetenschappen beschikt niet over dergelijk soort cijferreeksen. Dit geldt zowel voor de studierichting tandheelkunde als voor andere studierichtingen waarvoor een numerus fixus geldt c.q. wordt voorgesteld.

De Minister van Onderwijs en Wetenschappen, J.M.M. Ritzen

Tentoonstelling 'De tandarts'

Op 4 september jl. is in de *Image Gallery* (Reestraat 19, Amsterdam) een tentoonstelling geopend onder de titel 'De tandarts'. Het betreft een groepstentoonstelling waar 15 tot 20 kunstenaars met verschillende technieken – van pentekening tot acryl – hun visie op de wereld van de tandarts geven. Onder meer worden werken van Peter van Straaten, Theo van den Boogaard en John Verberk geëxposeerd. De tentoonstelling is nog tot 2 oktober a.s. te bezichtigen. De openingstijden zijn dinsdag tot en met zaterdag van 12.00 tot 18.00 uur.

Post Academisch Onderwijs Tandheelkunde

Cursussen in de maand oktober

Hieronder volgt een herinnering aan de cursussen die in de maand oktober onder auspiciën van het Orgaan Post-Academisch Onderwijs Tandheelkunde worden gegeven. Voor uitvoerige informatie wordt op deze plaats verwezen naar het Kursusprogramma 1992-1993.

- KUN Endodontologie I, 1 en 2 oktober 1992.
- RUG Suprastructuren op implantaten, 1, 2 en 3 oktober 1992.
- ACTA Orthodontische diagnostiek en behandelingsplanning, 2 en 30 oktober, 20 november en 18 december 1992.
- KUN Gecombineerde klinische en theoretische cursus suprastructuren en overkappingsprothese op diverse implantaatsystemen, 9, 10 en 23 oktober, 6, 13 en 20 november 1992.
- ACTA Craniomandibulaire dysfunctie, 23 oktober 1992.
- PAOT¹⁾ Adhesieve tandheelkunde A, 30 en 31 oktober 1992.

¹⁾ Geaccrediteerde PAOT-cursus, Hotel Wolfheze, Wolfheze.

Stichting Communicatiecentrum Specialistische Tandheelkunde

Aankondiging symposium 'De patiënt centraal' te Tiel d.d. 9 oktober 1992

Onder auspiciën van de *Stichting Communicatiecentrum Specialistische Tandheelkunde* wordt in Motel Tiel op vrijdag 9 oktober a.s. (van 13.30 tot 18.00 uur) een symposium gehouden onder de titel 'De patiënt centraal'. Het programma ziet er als volgt uit.

- G. Eikmans: Communicatie.
- Dr. A. Grevers: Mislukkingen, oorzaak en gevolg.
- Mevr. J. Danen: Praktijkorganisatie.
- M. de Kleine: Aansprakelijkheid van de tandtechnicus.
- Mr. A. M. F. Fabisch: Verantwoordelijkheid

van de tandarts voor de behandeling.
F. J. van Straaten: Patiënten vertegenwoordiging; rechten en plichten.

Agenda

Data der voornaamste wetenschappelijke congressen en vergaderingen in binnen- en buitenland.

* Eerste vermelding

1992

Donderdag 24 en vrijdag 25 september

Tweedaagse basiscursus Endodontologie I van de Commissie Wetenschappelijke Voorlichting Tandheelkunde Eindhoven. Cursusleiders: Drs. P. Wesselink en Drs. L. Peeters. Lokatie: Rotisserie Den Hoppenhof, Stationsstraat 25 te Geldrop. Inl.: mevr. S. G. Kwee, tel.: 040-51 73 38 en mevr. S. C. Dronkers, tel.: 040-11 38 27.

Vrijdag 25 - zaterdag 26 september

Najaarsvergadering Ned. Ver. van Specialisten in de Dento-Maxillaire Orthopaedie, Hotel 'Huis ter Duijn', Noordwijk. Inl. secr. D.M.O., A.P. de Ruiter, Jagersveld 64, 8222 AC Lelystad (tel. 03200-46671/52211).

* Dinsdag 29 september

Klinische avond voor tandartsen te Nijmegen.

Dinsdag 29 september

Stichting Voeding Nederland: Symposium 'Kanker en voeding', Jaarbeurscongrescentrum, Utrecht. Inl. mw. R.A. Andeweg, Wilhelminastraat 60, 5251 ET Vlijmen (tel. 04108-13996).

Donderdag 1 - zaterdag 3 oktober

Cursus 'Suprastructuur op implantaten', deel 1: 'de overkappingsprothese', afd. Mondziekten, Kaakchirurgie en Bijzondere Tandheelkunde, Academisch Ziekenhuis, Oostersingel 59, Groningen. Inl. mw. J. Beugeling, tel. 050-613859.

Vrijdag 2 oktober

Najaarscongres Ned. Ver. van Tandartsen en Nascholings Instituut Verbond der Vlaamse Tandartsen, Utrecht. Titel: Schoonheidsmomenten. Inl. secr. S. Dijkgraaf, Koningslaan 103, 3583 GS Utrecht (tel. 030-521089).

Vrijdag 2 oktober

Ned. Ver. voor Parodontologie: cursus 'Periodontal infections in immunocompromised cancer patients' (Prof. Dr. D. E. Peterson, Prof. Dr. R. van Furth), Orpheus congrescentrum, Churchillplein 1, Apeldoorn. Inl. secr. T. L. J. M. Kroon, postbus 24, 9649 ZG Muntendam (tel. 05987-27309; fax 05987-23789).

Vrijdag 9 oktober

Symposium 'De patiënt centraal', Stichting Communicatiecentrum Specialistische Tand-

heelkunde. Inl. SCST, postbus 353, 4600 AJ Bergen op Zoom (tel. 01640-38889).

Vrijdag 9 oktober

Najaarsvergadering Ned. Ver. voor Biologie van de Mond, Hotel 'De Bosrand', Ede. Thema: Perspectieven in steun- en bindweefsel. Inl. secr. Prof. Dr. A. van Nieuw Amerongen, tel. 020-548 2066/2056.

Vrijdag 9 oktober

Centrum voor Bijzondere Tandheelkunde: 10-jarig jubileumsymposium 'Tandheelkundige Morphologie: als het fout kan gaan, zal het ook fout gaan', de Nieuwe Buitensociëteit, Zwolle. Inl. H. B. Derksen of P. A. M. Versteegh, afd. Bijzondere Tandheelkunde, De Weezenlanden, Groot Wezenland 20, 8011 JW Zwolle (tel. 038-299745; fax 038-299125).

Vrijdag 9 oktober

Najaarsvergadering Ver. Medisch Tandheelkundige Interactie, ACTA, Louwesweg 1, Amsterdam-Slotervaart. Thema: Medische oorzaken voor antibioticaprofylaxe in de tandheelkundige praktijk (Dr. J. Rittersma). Inl. mw. Prof. Dr. L. Abraham-Inpijn, tel. 020-5188 286.

Vrijdag 16, 23 oktober en 6 november

Ned. Ver. voor Orale Implantologie: basis cursus 'Orale implantologie', Academisch Ziekenhuis, Padualaan 14, Utrecht. Inl. mw. W. J. Paasse-Thoma, vakgroep Mondziekten/Kaakchirurgie en Bijzondere Tandheelkunde, Padualaan 14, 3584 CH Utrecht (tel. 030-53 35 40).

Vrijdag 23 oktober

Najaarsvergadering Ned. Tandheelkundig Genootschap, World Trade Center, Amsterdam. Thema: Tucht recht: recht of onrecht. Inl. Dr. A. Groeneveld, Oude Woudenbergseweg 19, 3941 JN Doorn (tel. 03430-13336).

Dinsdag 27 oktober

Cursus (C5) van de Nederlandse Vereniging van Homeopathische Tandartsen. Het cursusgeld bedraagt f 250,- per jaar, inclusief studiematerialen (boeken, stencils, e.d.). Inl. Mevr. M. Couwenhoven-Schipper, postbus 9013, 1800 GA Alkmaar.

Donderdag 29 oktober

Stichting Voeding Nederland: Symposium 'Voeding en kanker' in het Jaarbeurs Congresgebouw te Utrecht. Inl. Alg. Secr. Stichting Voeding Nederland, postbus 84154, 2508 AD Den Haag (070-351 08 80).

Woensdag 2 november

Najaarsvergadering Ned. Ver. voor Orale Implantologie. Inl. secr. R. C. van Dongen, postbus 51, 1200 AB Hilversum.

Dinsdag 3 november

NMT-afdelingen Midden-Brabant, Breda e.o. en West-Brabant: klinische avond, restaurant Ignatiusziekenhuis, Breda. (Dr. H. Letzel: Duurzaamheidsbevordering.) Aanvang 20.15

uur. Inl. secr. K. van Keimpema, Stationsstraat 44, 5121 ED Rijen (tel. 01612-23711/24756; fax 01612-20858).

Vrijdag 6 - zaterdag 7 november

Ned. Ver. voor Mondziekten en Kaakchirurgie: 36e Najaarsvergadering, Postiljon Motel, Deventer. Inl. H. Nieboer, St.-Geertruiden Ziekenhuis, postbus 5001, 7400 GC Deventer (tel. 05700-46666; fax 05700-23782).

Zaterdag 7 november

Ned. Ver. voor Parodontologie: cursus 'Klinische parodontologie' (Prof. Dr. K.H. Rateitschak, Dr. E. M. Rateitschak-Plüss), Grand Hotel Krasnapolsky, Dam 9, Amsterdam. Inl. secr. T. L. J. M. Kroon, postbus 24, 9649 ZG Munten-dam (tel. 05987-27309, fax: 05987-23789).

Zaterdag 7 november

WTA-cursus 'Esthetic considerations in periodontics' (Prof. J.L. Wenström, Göteborg), Krasnapolsky, Amsterdam. Inl. secr. WTA, B. P. M. Verlinden, Verdilaan 9, 1272 EA Huizen (tel. en fax 02152-64687).

* Dinsdag 10 november

Klinische avond voor tandartsen, ziekenhuis 'De Weezenlanden', Groot Wezenland 20, Zwolle. Aanvang 20.15 uur.

* Vrijdag 13 - zondag 15 november

First Congress for European Dental Students, RAI-congrescentrum, Amsterdam. Inl. Organiserend Comité Amsterdam, postbus 9042, 1180 MA Amstelveen, tel./fax 020-647.4230.

* Donderdag 19 november

Klinische avond voor tandartsen te Nijmegen.

Vrijdag 13 november

Najaarsvergadering Ver. tot Bev. der Tandheelkundige Gezondheidszorg voor Gehandicapten, psychiatrisch centrum 'De Wellen', Deventerstraat 459, Apeldoorn. Thema: Tandheelkunde en geneesmiddelen. Inl. secr. D. Dijkstra, Rijksstraatweg 173, 7391 ML Twello (tel. 05712-76040).

Zaterdag 21 november

WTA-cursus 'Restauratieve tandheelkunde' (Prof. J. F. Roulet, Berlijn), De Nieuwe Buitensociëteit, Zwolle. Inl. secr. WTA, B.P.M. Verlinden, Verdilaan 9, 1272 EA Huizen (tel. en fax 02152-64687).

* Donderdag 26 - vrijdag 27 november

Cursus 'Optimisation and radiation protection for radiological imaging in dentistry', ACTA-gebouw, Louwesweg 1, Amsterdam-Slotervaart. Inl. mw. Y. Emmer, Louwesweg 1, 1066 EA Amsterdam (tel. 020-5188.261; fax 020-5188.480).

* Vrijdag 27 november

Stichting Bijzondere Tandheelkunde Rijnmond (BijTeR): 1e lustrum-symposium 'Kiezen voor BijTeR', Medische Faculteit Erasmus Universi-

teit Rotterdam, collegezaal 7. Inl. Bureau P.A.O.-G., mevr. M. Wenckebach, tel. 010-408 7880.

Vrijdag 11 december

Dr. G. J. van Hoytema Stichting: cursus 'Parodontologie'. Lokatie: gebouw 'De Vrijhof', terrein Universiteit Twente, Enschede. Inl. secr. Dr. Hoytema Stichting, postbus 89, 7500 AB Enschede (tel. 053-89 24 09, ma t/m do van 8.30-12.30 uur).

Vrijdag 11 december

11e Congres 'Parocclusie', Ned. Ver. voor Gnathologie, Kurhaus, Scheveningen. Inl. F. R. Barendrecht, tel. 070-3245530.

Vrijdag 11 december

Ned. Ver. voor Parodontologie: 74e Algemene Ledenvergadering, Utrecht.

1993

* Vrijdag 12 - zaterdag 13 maart

Ned. Ver. voor Parodontologie: voorjaarscongres 'The implant and the supporting tissues', Maas-tricht.

* Donderdag 18 maart

Klinische avond voor tandartsen te Nijmegen.

Donderdag 25 maart

Voorjaarsvergadering Ned. Tandheelkundig Genootschap, aula Katholieke Universiteit te Nijmegen. Thema: Onderzoeks- en beroepsontwikkelingen in de tandheelkunde. Inl. Dr. A. Groeneveld, Oude Woudenbergseweg 19, 3491 JN Doorn (tel. 03430-13336).

Vrijdag 23 april

Voorjaarscongres Ned. Ver. van Tandartsen, Jaarbeurs, Utrecht. Thema: Nieuwe ontwikkelingen en toekomstverwachtingen. Inl. mevr. Dr. C. M. Kemp-Scholte, Hildo Kropstraat 37, 3431 CC Nieuwegein (tel. 03402-40798; fax 03402-41500).

* Donderdag 13 mei

Klinische avond voor tandartsen te Nijmegen.

Donderdag 17 - zaterdag 19 juni

Vakbeurs voor Tandheelkunde, Tandtechniek en Mondhygiëne VTT '93, RAI (Delta- en Randstadhal), Amsterdam. Inl. Events Services Centre B.V., Burg. van Reenensingel 101, 2803 PA Gouda (tel. 01820-38166; fax 01820-36867).

Buitenland

1992

Zondag 20 - zaterdag 26 september

80e Wereldjaarcongres FDI, Berlijn.

Zondag 8 - donderdag 12 november

Saudi Dentistry 92, 2nd Dental Health Care Supplies & Equipment Show, Riyadg, Saoedi-Arabië.